

Lescha davart las scolas popularas dal chantun Grischun (lescha da scola)

dals 21 da mars 2012

Il cussegl grond dal chantun Grischun,
sa basond sin l'art. 31 al. 1 e sin l'art. 89 al. 2 da la
constituziun chantunala,
sunter avair g`ì invista da la missiva da la regenza
dals 5 da fanadur 2011,

concluda:

I. Disposiziuns generalas

Art. 1

¹ Questa lescha regla la furmaziun e l'educaziun
en la scola populara.

Object, champ
d'applicaziun

² La lescha vala per las scolas publicas ed,
uschenavant ch'ella na prevesa naginas
excepziuns, conform al senn er per las instituziuns
da la scolaziun speziala sco er per l'instrucziun
privata e per las scolas privatas, en las qualas
l'obligaziun d'ir a scola po vegnir ademplida.

Art. 2

¹ Resguardond las atgnadads linguisticas e
culturalas da la communitad ch'èn sa sviluppadas
en il decurs da l'istorgia, sa stenta la scola
populara d'educar las scholaras ed ils scolars ad
ina tenuta che s'orientescha vi da valurs
cristianas, umanisticas e democraticas.

Finamiras e
secturs da
furmaziun

² La scola populara promova l'abiltad da giuditgar, las forzas creativas e la savida dals uffants e dals giuvenils sco er lur prontezza da furnir prestaziuns. En quest connex sustegna ella quels en lur svilup ad atgnas persunalitads, tar l'acquisiziun da cumpetenzas socialas sco er sin lur via ad in cumportament cun responsabladad envers lur conumans ed envers l'ambient.

³ La scola populara sustegna e cumplettescha l'educaziun en la famiglia.

⁴ En la scola populara s'acquistan e sviluppan tut las scolaras e tut ils scolars enconuschientschas e cumpetenzas fundamentalas che permettian ad ellas ed ad els d'emprender durant lur entira vita e da chattar lur piazza en la societad ed en la vita professiunala.

⁵ La furmaziun che vegn intermediada en la scola populara cumpiglia en spezial la tgira e las enconuschientschas da la lingua da scola sco er cumpetenzas fundamentalas d'ulteriuras linguas, da la matematica e da las ciencias natiralas, da las ciencias socialas ed umanas, da la musica, da l'art e da l'art applitgà, dal moviment e da la sanadad.

⁶ La scola populara resguarda ils interess ed ils basegns d'uffants e da giuvenils che han in basegn spezial da promoziun, che han talents extraordinaris e che derivan d'ina lingua estra.

II. Instituziuns responsablas per la scola

Art. 3

Incumbensa
cuminaipla

La scola populara è ina incumbensa cuminaipla dal chantun e da las vischnancas.

Art. 4

¹ Las vischnancas mainan la scola populara publica. Ellas pon delegar questa incumbensa a corporaziuns da vischnancas.

Instituziuns
responsablas
per la scola

² Ultra da quai pon vegnir manadas scolas privatas sco scolas che han la permissiun dal chantun.

Art. 5

Vischnancas che na mainan betg ina scola populara publica u betg tut ils stgalims da scola e che n'appartegnan betg ad ina instituziun ch'è responsabla per la scola garanteschon tras in contract cun in'otra instituziun ch'è responsabla per la scola che lur uffants possian frequentar là la scola populara.

Collavuraziun
contractuala

III. Purschidas da scola e da furmaziun

1. STGALIMS DA SCOLA

Art. 6

¹ La scola populara consista dal stgalim da scolina, dal stgalim primar e dal stgalim secundar I.

Stgalims da la
scola populara

² Il temp per absolver ils stgalims da scola dependa dal svilup individual da la scolara u dal scolar.

Art. 7

¹ Il stgalim da scolina dura 2 onns.

Stgalim da
scolina

² La scolina promova las forzas creativas da l'uffant e ses svilup corporal, spiertal, social ed emoziunal, enritgescha il mund d'eveniments e

d'experientschas da l'uffant e tgira l'expressiun linguistica da l'uffant.

³ La frequentaziun da la scolina è da princip voluntara. L'instituziun ch'è responsabla per la scola po fixar che uffants da lingua estra stoppian frequentar obligatoricamain la scolina.

Art. 8

Stgalim primar

¹ Il stgalim primar dura 6 onns.

² Il stgalim primar intermediéscha ils elements fundamentals da la furmaziun. El stgaffescha las premissas per pudair frequentar ils stgalims da scola che suondan.

Art. 9

Stgalim secundar I

¹ Il stgalim secundar I dura 3 onns ed è dividì en la scola reala ed en la scola secundara.

² La scola reala approfundescha ed amplifitgescha la furmaziun fundamentala ch'è vegnida intermediada sin ils stgalims precedents. Ella prepara per la furmaziun professiunala.

³ La scola secundara approfundescha ed amplifitgescha la furmaziun fundamentala ch'è vegnida intermediada sin ils stgalims precedents. Ella prepara per la furmaziun professiunala sco er per las scolas che suondan.

2. OBLIGAZIUN D'IR A SCOLA, LIEU DA SCOLA E FREQUENTAZIUN GRATUITA

Art. 10

Dretg da frequentar la scola, obligaziun d'ir a scola

¹ Tut ils uffants che han dimora permanenta en il chantun han il dretg da frequentar la scola populara publica.

- ² La frequentaziun da la scola è obligatorica sin il stgalim primar e sin il stgalim secundar I.
- ³ L'obligaziun d'ir a scola po er vegnir ademplida en instituziuns da la scolaziun speziala, en scolas privatas u tras instrucziun privata.

Art. 11

Mintga uffant frequenta la scola da quella vischnanca, en la quala el ha – cun il consentiment da las persunas cun la pussanza dals geniturs – dimora permanenta.

Lieu da scola

Art. 12

- ¹ Uffants che han cumplenì il 5avel onn da vegliadetgna fin ils 31 da december pon entrar en il stgalim da scolina cun il cumenzament da l'onn da scola dal medem onn chalendar.
- ² Uffants che han cumplenì il 7avel onn da vegliadetgna fin ils 31 da december entran en il stgalim primar per il cumenzament da l'onn da scola dal medem onn chalendar.
- ³ L'entrada en il stgalim da scolina ed en il stgalim primar po vegnir spustada en l'interess da l'uffant sin l'onn avant u sin l'onn suenter.

Entrada en scola, spustament e suspensiun da l'obligaziun d'ir a scola

Art. 13

- ¹ L'obligaziun d'ir a scola cumpiglia per regla 9 onns da scola. Scholaras e scholars che absolvan pli svelt l' instrucziun confurm al plan d' instrucziun da la scola populara vegnan relaschads pli baud da l'obligaziun d'ir a scola.
- ² Sche l'obligaziun d'ir a scola da 9 onns è ademplida u sche la scola populara è vegnida

Durada da l'obligaziun d'ir a scola

absolvida pli svelt, finescha il dretg da frequentar la scola populara.

Art. 14

Frequentaziun gratuita

¹ L'instrucziun en la scola populara publica è gratuita en il lieu da scola.

² Sche las relaziuns pretendan quai, èn las instituziuns ch'èn responsablas per la scola obligadas d'organisar e da finanziar il transport da las scolaras e dals scolars.

Art. 15

Contribuziuns da las persunas cun la pussanza dals geniturs

Da las scolaras e dals scolars respectivamain da las persunas cun la pussanza dals geniturs pon vegnir incassadas contribuziuns adequatas, en spezial per:

- a) occurrenzas da scola spezialas;
- b) purschidas da scolaziun spezialas en il sector dals roms d'elecziun;
- c) custs da material extraordinaris;
- d) viadis da scola, excursiuns sco er champs da classa;
- e) purschidas d'alimentaziun e da pertgirar per structures dal di supplementaras.

3. SCOLAS PRIVATAS ED INSTRUCZIUN PRIVATA

Art. 16

Scolas privatas, obligaziun da dumandar ina permissiun e surveglianza

¹ Scolas privatas, en las qualas l'obligaziun d'ir a scola po vegnir ademplida, dovran ina permissiun da la regenza. Quella vegn concedida, sche la purschida da furnaziun correspunda a tala da la scola populara publica e sch'il plan d'instrucziun vegn ademplì.

² La sorveglianza è chausa da l'uffizi.

Art. 17

La regenza po permetter scolas privatas internaziunalas, en las qualas i vegn instrui oravant tut en ina lingua estra, premess ch'il plan d'instrucziun vegnia ademplì dal rest.

Scolas privatas
internaziunalas

Art. 18

¹ Sco instrucziun privata vala l'instrucziun individuala e l'instrucziun en ina gruppa da fin a quatter scolaras e scolars.

Instrucziun
privata,
obligaziun da
dumandar ina
permessiun e
sorveglianza

² L'instrucziun privata dovra ina permessiun dal departament. Quella vegn concedida, sche la purschida da furmaziun correspunda a tala da la scola populara publica e sch'il plan d'instrucziun vegn ademplì.

³ La sorveglianza è chausa da l'uffizi.

Art. 19

Solaras e scolars che frequentan ina scola privata u che vegnan instruids en moda privata n'han nagin dretg envers la vischnanca da survegnir las prestaziuns che vegnan messas a disposiziun da la scola populara publica.

Ulterius
prestaziuns

IV. Organisaziun da la scola

1. GESTIUN ED ORGANISAZIUN

Art. 20

Las instituziuns ch'èn responsablas per la scola relaschan in urden da scola.

Princip

Art. 21

Direcziuns da scola

Per ademplir las incumbensas operativas pon las instituziuns ch'èn responsablas per la scola installar – sulettas u ensemen cun autras instituziuns ch'èn responsablas per la scola – direcziuns da scola.

Art. 22

Plazzas da praticum

Las instituziuns ch'èn responsablas per la scola èn obligadas da metter a disposiziun – en il rom da lur pussaivladads – plazzas da praticum per las instituziuns da scolaziun da persunas d'instrucziun da tut ils stgalims.

2. MANASCHI DA SCOLA

Art. 23

Classas

¹ Las scolaras ed ils scolars dal stgalim primar e dal stgalim secundar I vegnan attribuids ad ina classa.

² Per mintga classa sto vegnir designada ina persuna d'instrucziun.

³ Las partiziuns na dastgan per regla betg avair dapli che 24 scolaras e scolars e damain che 5 scolaras e scolars.

Art. 24

Temp da scola, cumenzament da l'onn da scola, vacanzas

¹ Il temp da scola importa 39 emnas da scola per onn.

² En coordinaziun cun auters chantuns fixescha il departament il cumenzament da l'onn da scola.

³ Il departament fixescha las vacanzas d'atun e da Nadal. Las ulteriuras vacanzas vegnan fixadas da las instituziuns ch'èn responsablas per la scola.

Art. 25

- ¹ L'instrucziun ha lieu da glindesdi fin venderdi.
- ² Las unitads d'instrucziun duran 45 minutas sin il stgalim primar e sin il stgalim secundar I e 60 minutas sin il stgalim da scolina.
- ³ En cas motivads po il departament permetter excepziuns.

Instrucziun

Art. 26

- ¹ Las uras da bloc garanteschon sin il stgalim da scolina e sin il stgalim primar l'avantmezdi da glindesdi fin venderdi ina instrucziun nuninterrutta u in pertgitar gratuit.
- ² Sin il stgalim da la scolina importan las uras da bloc almain trais uras consecutivas. Sin il stgalim primar importan las uras da bloc almain quatter lecziuns consecutivas.
- ³ La frequentaziun da las lecziuns d'instrucziun u da pertgitar entaifer las uras da bloc è obligatorica.
- ⁴ La frequentaziun da las lecziuns perifericas assistidas durant las uras da bloc è facultativa.

Uras da bloc

Art. 27

- ¹ En cas da basegn porschan las instituziuns ch'èn responsablas per la scola structuras dal di supplementaras.
- ² Las persunas cun la pussanza dals geniturs èn libras da profitar da las structuras dal di per lur uffants.
- ³ La lescha davart la promoziun da la tgira d'uffants complementara a la famiglia en il chantun Grischun vegn applitgada conform al

Structuras dal di

senn per purschidas en il rom da las structuras dal di supplementaras tenor la legislaziun da scola.

Art. 28

Absenzas,
dispensaziun

¹ Las instituziuns ch'èn responsablas per la scola pon dar congedi a las scolaras ed als scolars durant maximalmain 15 dis per onn da scola. Ultra da quai pon ellas decider che las persunas cun la pussanza dals geniturs dastgian fixar libramain maximalmain 3 da quels dis da scola sco dis da congedi.

² L'uffizi po conceder in congedi che surpassa quests 3 dis.

³ En cas motivads po l'uffizi dispensar temporarmain scolaras e scolars da l'instrucziun, e quai dal tutfatg u per part.

3. CUNTEGNS DIDACTICS, PLAN D'INSTRUCZIUN E MEDS D'INSTRUCZIUN

Art. 29

Roms, plan
d'instrucziun

¹ La regenza fixescha ils roms obligatorics, ils roms d'elecziun ed ils roms d'elecziun obligatorics e relascha il plan d'instrucziun per ils stgalims da la scola populara. Il plan d'instrucziun regla liantamain las finamiras dals stgalims ed ils cuntegns fundamentals da l'instrucziun. Per singuls roms po el fixar finamiras liantas.

² Il plan d'instrucziun cumpiglia la dotaziun da lecziuns sco er las tavlas da lecziuns che determineschan il dumber total d'unitads d'instrucziun ed il rom per repartir talas sin ils singuls roms. La dotaziun da lecziuns sin basa da

l'onn na dastga betg sutpassar la media dals chantuns tudestgs e dals chantuns plurilingus.

³ Il plan d'instrucziun sto – sche pussaivel – vegnir coordinà tranter ils chantuns.

Art. 30

¹ Sin il stgalim primar ston vegnir purschidas sco linguas estras almain ina lingua chantunala sco er englais.

Instrucziun da linguas estras
1. stgalim primar

² L'emprima lingua estra en scolas primaras rumantschas e talianas è tudestg. L'emprima lingua estra en scolas primaras tudestgas è talian.

³ L'instrucziun da l'emprima lingua estra cumenza en la 3. classa primara, l'instrucziun d'englais cumenza en la 5. classa primara.

⁴ En scolas primaras tudestgas po l'instituziun ch'è responsabla per la scola decider:

- a) ch'i vegnia instrui rumantsch empè da talian;
- b) ch'i vegnian purschids rumantsch e talian sco roms d'elecziun obligatorics.

⁵ Ultra da quai po l'instituziun ch'è responsabla per la scola decider che l'instrucziun dal rumantsch cumenza en quests cas gia en la 1. classa dal stgalim primar.

Art. 31

¹ Sin il stgalim secundar I ston vegnir purschidas sco linguas estras almain ina lingua chantunala sco er englais.

2. stgalim secundar I

² Per quellas linguas naziunalas che na vegnan betg instruidas sco roms obligatorics ston vegnir messas a disposiziun purschidas adattadas.

Art. 32

Midada da la
lingua da scola
en scolas
rumantschas

Sch'ina vischnanca sa decida da midar la lingua da scola da l'idiom a rumantsch grischun u viceversa, vegn quai fatg pass per pass d'onn da scola ad onn da scola.

Art. 33

Scolas e
classas
bilinguas

Per promover las linguas chantunales rumantsch e talian po la regenza permetter che duas linguas chantunales vegnian duvradas il medem mument sco linguas da scola.

Art. 34

Instrucziun da
religiun

- ¹ Las baselgias chantunales da dretg public renconuschidas dattan sin agens custs religiun a las scolaras ed als scolars en la scola populara publica. Las instituziuns ch'èn responsablas per la scola las mettan a disposiziun gratuitamain las localitads da scola per quest intent.
- ² Sa referind a la libertad da cretta e da conscienza pon las persunas cun la pussanza dals geniturs inoltrar la retratga da l'instrucziun da religiun, e quai en scrit ed avant il cumenzament da l'onn da scola.

Art. 35

Meds
d'instrucziun

- ¹ La regenza designescha ils meds d'instrucziun ch'èn obligatorics u recumandads.
- ² Il chantun po edir meds d'instrucziun e pajar contribuziuns per als render pli bunmartgads.
- ³ Ils meds d'instrucziun vegnan edids en las linguas tudestg, rumantsch e talian.

Art. 36

Mediotecas

Las instituziuns ch'èn responsablas per la scola fundeschan atgnas mediotecas per scolaras e per scolars u guardan che quellas e quels possian retrair da las mediotecas cudeschs ed autras medias che correspundan a lur vegliadetgna.

4. PURSCHIDAS CUMPLEMENTARAS

Art. 37

Sco preparaziun per la scola media po la regenza renonuscher en las valladas talianas scolas secundaras sco scolas secundaras da vallada.

Scolas secundaras da vallada

Art. 38

¹ Las instituziuns ch'èn responsablas per la scola pon promover scolaras e scolars cun talents spezials en classas da talent, cunzunt en il sector dal sport. Per manar ina classa da talent dovri ina permissiun da la regenza.

Classas da talent, scolas da talent

² L'instrucziun en las classas da talent po divergiar da l'urari, sto però ademplir da princip il plan d'instrucziun.

³ Las instituziuns ch'èn responsablas per la scola e che na mainan nagina classa da talent èn obligadas da permetter la frequentaziun d'ina classa da talent en in'otra instituziun ch'è responsabla per la scola.

⁴ L'instituziun responsabla cedenta paja ina taxa da scola. Quella sto vegnir fixada cun l'instituziun responsabla che maina la classa da talent. Sche las duas instituziuns ch'èn responsablas per la scola n'arrivan betg da sa cunvegnir davart la taxa da scola, fixescha il departament la taxa da scola.

Uffants da
lingua estra

Art. 39

¹ Las instituziuns ch'èn responsablas per la scola mettan a disposiziun purschidas supplementaras per scolaras e per scolars da lingua estra.

² La regenza fixescha las prestaziuns che ston vegnir furnidas da las instituziuns ch'èn responsablas per la scola. Per la scolaziun d'uffants da persunas ch'èn admessas provisoricamain, da requirentas e da requirentas d'asil ubain da viagiantas e da viagiants po ella prender mesiras che divergeschan da las disposiziuns da la lescha da scola.

Art. 40

Purschidas
supplementaras

En cas da basegn pon las instituziuns ch'èn responsablas per la scola stgaffir purschidas supplementaras sco lavur sociala da scola u purschidas da time-out.

5. PROMOZIUN E MIDADA DA STGALIM

Art. 41

Giudicament

¹ Las scolaras ed ils scolars dal stgalim primar e dal stgalim secundar I vegnan giuditgads regularmain. Resguardads vegnan en spezial la prestaziun, il svilup d'emprender sco er il cumportament da lavurar ed il cumportament social.

² La fin da mintga semester vegn fatg il giudicament cun in attestat da notas che po vegnir cumplettà d'in rapport individual davart l'emprender.

³ En la 1. ed en la 2. classa primara po il giudicament er vegnir fatg mo en furma d'in rapport davart l'emprender.

Art. 42

¹ Davart la promoziun decida la persuna d'instrucziun da classa suenter avair consultà las autras persunas d'instrucziun da la scolara u dal scolar a la fin da l'onn da scola sin basa da l'adempliment da las finamiras d'instrucziun sco er sin basa dal cumportament d'emprender e da lavurar e dal cumportament social da la scolara u dal scolar.

Promoziun,
midada da
stgalim

² Per assegnar las scolaras ed ils scolars tenor lur qualificaziuns a la scola reala u a la scola secundara è da princip responsabla la persuna d'instrucziun da classa. Sche la persuna d'instrucziun da classa prenda la decisiun d'assegnar ina scolara u in scolar a la scola reala, ha quella u quel la pussaivladad da far in examen d'admissiun a la scola secundara. Quintar quinta alura mo il resultat da quest examen.

6. MESIRAS DA LA PEDAGOGIA SPEZIALA

Art. 43

¹ Scolaras e scolars che han in basegn da promoziun spezial han il dretg sin mesiras da la pedagogia speziala.

Dretg

² In basegn da promoziun spezial è avant maun:

- a) tar scolaras e tar scolars che na pon cumprovadain betg suandar, betg pli suandar u suandar mo per part il plan

- d'instrucziun da la scola regulara senza in sustegn supplementar;
- b) tar scolaras e tar scolaras che han cumprovadamain grondas difficultads en il cumportament, en la capaciad d'emprender ed en la capaciad da prestaziun sco er en la cumpetenzza da discurrer ed en la cumpetenzza linguistica;
  - c) tar scolaras e tar scolaras ch'èn pertutgads u smanatschads d'in impediment corporal, spiortal, psichic, linguistic, sensoric u da la percepziun;
  - d) tar scolaras e tar scolaras che han talents extraordinaris.

³ Las disposiziuns per scolaras e per scolaras che han in basegn spezial da promoziun tenor l'alineia 2 literas a fin c valan confurm al senn er per uffants da la vegliadetgna prescolara e per giuvenils, suenter ch'els han ademplì l'obligaziun d'ir a scola, fin a la cumplenida dal 20avel onn da vegliadetgna.

Art. 44

Mesiras da la pedagogia speziala

¹ Las mesiras da la pedagogia speziala sa dividan en mesiras simplas ed en mesiras pretensiusas.

² Sco mesiras simplas valan en spezial la promoziun integrativa e las mesiras pedagogic-terapeuticas.

³ Sco mesiras pretensiusas valan:

- a) l'instrucziun en il rom da la scolaziun speziala;
- b) il pertgirar che tutga tiers;
- c) las mesiras en cas d'in grond basegn da promoziun;

d) la tgira staziunara d'uffants cun impediments considerabels avant ch'els entran en scolina.

Art. 45

Scolaras e scolars che han in basegn spezial da promoziun pon vegnir instruids tenor in plan d'instrucziun adattà sin basa d'ina expertisa dal servetsch psicologic da scola.

Adattaziun dal plan d'instrucziun

Art. 46

¹ Las mesiras simplas e las mesiras pretensiusas da la pedagogia speziala vegnan realisadas – en dependenza dal basegn – en furmas integrativas e separativas da la scolaziun e da la promoziun.

Furmas da la scolaziun e da la promoziun

² La realisaziun vegn fatga en moda integrativa, sche la scolaziun e la promoziun en la classa regulara ha avantatgs per la scolara u per il scolar che ha in basegn spezial da promoziun e sche quai è supportabel per la classa regulara.

³ Cas cuntrari vegnan las mesiras realisadas en moda parzialmain integrativa sco instrucziun da gruppa u sco instrucziun individuala ubain en moda separativa en partiziuns d'instituziuns da la scolaziun speziala u en famiglias.

Art. 47

¹ L'instituziun ch'è responsabla per la scola garantisce che la purschida da la pedagogia speziala saja avant maun e vegnia realisada en il sector simpel.

Garanzia da la purschida da la pedagogia speziala

² Il chantun garantisce che la purschida da la pedagogia speziala saja avant maun e vegnia realisada en il sector pretensius.

Art. 48

Ordinaziun

- ¹ Per ordinar las mesiras da la pedagogia speziala en il sectur simpel è cumpetenta l'instituziun ch'è responsabla per la scola.
- ² Per ordinar las mesiras da la pedagogia speziala en il sectur pretensius è cumpetent l'uffizi.

Art. 49

Planisaziun da la purschida

- ¹ La regenza prescriba la purschida da la pedagogia speziala en il sectur simpel
- ² Sin basa d'ina analisa dal basegn fixescha il departament periodicamain la planisaziun da la purschida en il sectur pretensius.

Art. 50

Incaricas da prestaziun

Il departament conceda incaricas da prestaziun ad instituziuns da la scolaziun speziala renconuschidas. La basa per las incaricas da prestaziun furma la planisaziun da la purschida.

7. PROMOZIUN DA LA SANADAD ED ASSICURANZA

Art. 51

Servetsch medicinal e dentistic da scola

- ¹ Il servetsch medicinal e dentistic da scola vegn realisà en la scola populara tenor las prescripziuns da la confederaziun e dal chantun. Visitas da controlla èn obligatoricas.
- ² L'instituziun ch'è responsabla per la scola elegia la media u il medi da scola e la dentista u il dentist da scola. Ella organisescha la realisaziun da mesiras.

Art. 52

Assicuranzas

L'instituziun ch'è responsabla per la scola fa sin agens custs las suandantas assicuranzas:

- a) assicuranza per las scolaras e per ils scolars cunter accidents en scola, durant occurrenzas da scola e sin la via da scola;
- b) assicuranza da responsabladad per il personal da scola sco er per las scolaras e per ils scolars en il manaschi da scola.

V. Las scolaras ed ils scolars

Art. 53

Las scolaras ed ils scolars han il dretg sin:

Dretgs

- a) ina furmaziun sin basa dal stadi d'enconuschientscha actual e sin basa dal plan d'instrucziun;
- b) respect e rinforz da lur personalitad.

Art. 54

¹ Las scolaras ed ils scolars adempleschan lur obligaziuns e sa participeschan en moda activa e cooperativa al manaschi da scola.

Obligaziuns

² Las scolaras ed ils scolars ston:

- a) frequentar l'instrucziun e las occurrenzas da scola;
- b) purtar – conform a lur vegliadetgna – la responsabladad per l'agen process d'emprender e la conresponsabladad per quel da la classa;
- c) observar l'urden da scola.

Art. 55

¹ Cunter scolaras e cunter scolars che han in cumportament che chaschuna reclamaziuns, pon

Mesiras disciplinaras

persunas d'instrucziun, la direcziun da la scola u il cussegl da scola ordinar mesiras disciplinaras ch'èn raschunaivlas or dal puntg da vista educativ.

² Scolaras e scolars che engrevgeschan grevmain oravant tut l'instrucziun u il manaschi da scola – malgrà l'admoniziun e malgrà l'orientaziun da las persunas cun la pussanza dals geniturs – pon vegnir exclus da l'instrucziun cun ina decisiun dal cussegl da scola sin basa d'in rapport en scrit da la persuna d'instrucziun sco er sin basa d'in rapport da l'uffizi.

VI. Las persunas d'instrucziun

1. ENGASCHAMENT ED OBLIGAZIUNS

Art. 56

Relaziun
d'engaschament

¹ Sco persunas d'instrucziun tenor las disposiziuns qua sutvart valan las persunas d'instrucziun che instrueschan a la scola populara. Las disposiziuns davart las persunas d'instrucziun èn applitgables conform al senn per lur substituziuns sco er per las persunas d'instrucziun e per las persunas spezialisadas en il sectur da las mesiras da la pedagogia speziala.

² Las persunas d'instrucziun da la scola populara publica vegnan engaschadas da l'instituziun ch'è responsabla per la scola cun in contract da dretg public.

³ Uschenavant che questa lescha e las disposiziuns executivas na cuntegnan naginas prescripziuns, reglan las instituziuns ch'èn responsablas per la scola sezzas las cundiziuns d'engaschament. Subsidiarment vegnan

applitgadas las disposiziuns dal dretg dal personal dal chantun conform al senn.

Art. 57

Las personas d'instrucziun ston avair in diplom reconuschì che corresponda al stgalim u ina permissiun da dar scola ch'è vegnida concedida da l'uffizi.

Dretg d'instruir

Art. 58

- ¹ Il departament po retrair la permissiun d'instruir, sche la qualificaziun per instruir manca. El po remartgar la retratga en il diplom d'instrucziun.
- ² Sche las relaziuns sa midan en moda essenziala, po il departament revocar la retratga.
- ³ Il departament communitescha al secretariat general da la conferenza svizra da las directuras e dals directurs chantunals da l'educaziun publica (CDEP) la retratga e la reconcessiun da la permissiun d'instruir.

Retratga da la permissiun d'instruir

Art. 59

- ¹ Las personas d'instrucziun èn obligadas d'instruir e da promover las scholaras ed ils scholars conform a las finamiras ed a las prescripziuns da questa lescha.
- ² Las incumbensas principalas da las personas d'instrucziun èn en spezial:
  - a) la preparaziun, la realisaziun e l'evaluaziun da l'instrucziun;
  - b) la garanzia da la collavuraziun interdisciplinara cun autras personas d'instrucziun e cun autras personas spezializadas;

Obligaziuns, incarica professunala

- c) la participaziun a la concepziun, a l'organisaziun ed a l'ulteriur svilup da la scola;
  - d) la prestaziun da lavur da geniturs e da lavur da team;
  - e) la furmaziun supplementara autonoma;
  - f) la frequentaziun da curs da furmaziun supplementara ch'èn vegnids declerads obligatorics da l'uffizi, en spezial er per l'introducziun da roms d'instrucziun novs;
  - g) la cooperaziun ad occurrenzas da la scola.
- ³ Las personas d'instrucziun pon vegnir obligadas da surpigliar– ultra da lur pensum ordinari – las suandantas activitads supplementaras che vegnan indemnisadas spezialmain:
- a) surpigliar incaricas che l'incumbensa d'educaziun e da furmaziun sco er il manaschi da scola pretendan;
  - b) dar maximalmain 2 lecziuns supplementaras per emna.

Art. 60

Concepziun da l'instrucziun

En il rom dal plan d'instrucziun, da las directivas da l'uffizi, da las prescripziuns da l'instituziun ch'è responsabla per la scola e dals meds d'instrucziun obligatorics han las personas d'instrucziun il dretg da concepì libramain lur instrucziun.

Art. 61

Substituziun

Per personas d'instrucziun che interrompan l'instrucziun per pli ditg che 3 dis ha l'instituziun ch'è responsabla per la scola d'engaschar ina substituziun professiunala adattada.

Art. 62

¹ Per in pensum cumplain sto vegnir prestà il suandant dumber d'unitads d'instrucziun per emna:

- a) stgalim da scolina: 24 uras
- b) stgalim primar: 29 lecziuns
- c) stgalim secundar I: 29 lecziuns

² Il pensum d'ina persuna d'instrucziun da classa dal stgalim primar e dal stgalim secundar I vegn reducì per 1 lecziun per emna da scola.

³ Personas d'instrucziun cun in pensum cumplain han il dretg sin ina facilitaziun da vegliadetgna a partir dal 55avel onn da vegliadetgna.

Pensum cumplain

Art. 63

Las instituziuns ch'èn responsablas per la scola designeschan in minimum da furmaziun supplementara che lur personas d'instrucziun e lur personas da la direcziun ston absolver mintga onn. Per personas d'instrucziun ch'èn engaschadas a temp cumplain na dastga el betg sutpassar 10 mezs dis da curs. Las instituziuns ch'èn responsablas per la scola reglan la surpigliada dals custs dals curs e da las spesas.

Furmaziun supplementara minimala per onn

Art. 64

¹ L'instituziun ch'è responsabla per la scola po conceder a las personas d'instrucziun in congedi da furmaziun supplementara pajà.

² En cas da personas d'instrucziun che han instrui durant almain 10 onns e cun in pensum d'almain

Congedi da furmaziun supplementara

20 lecziuns per emna sin il stgalim primar u sin il stgalim secundar I respectivamain da 14 uras per emna sin il stgalim da scolina sa participescha il chantun ina giada vi dals custs d'in congedi da furnaziun supplementara da maximalmain 3 mais.

2. SALARISAZIUN

Art. 65

Salarisaziun

- ¹ La salarisaziun da las personas d'instrucziun vegn fixada da l'instituziun ch'è responsabla per la scola en il rom da la lescha e da l'ordinaziun.
- ² La salarisaziun annuala da las personas d'instrucziun da la scola populara publica consista dal salari fundamental e dal 13avel salari mensil. Il 13avel salari mensil importa 1/12 dal salari annual retratg.
- ³ Cun la salarisaziun è indemnizadas tut las obligaziuns tenor l'artitgel 59 alineas 1 e 2.

Art. 66

Salarisaziun
minimala per
onn

- ¹ Per las personas d'instrucziun da la scola populara publica valan en cas d'in pensum cumplain tenor l'artitgel 62 las suandantas tariffas minimalas da salarisaziun (inclusiv il 13avel salari mensil):

	emprim stgalim da salari
a) stgalim da scolina: persuna d'instrucziun da la scolina	fr. 60 000

- b) stgalim primar:
 persunas d'instrucziun da la
 scola primara e persunas
 d'instrucziun spezialisadas
 persunas d'instrucziun che han fr. 72 000
 in diplom en pedagogia
 speziala fr. 79 000
- c) stgalim secundar I:
 persunas d'instrucziun da la
 scolada reala e da la scola
 secundara e persunas
 d'instrucziun che han in diplom
 en pedagogia speziala
 persunas d'instrucziun
 spezialisadas cun in u cun fr. 88 000
 dapli che in rom
 respectivamain cun in u cun
 dapli che in sector spezial fr. 82 000

² La salarisaziun minimala per il stgalim da salari il pli aut importa 154 pertschient da la tariffa da l'emprim stgalim da salari.

³ Per directuras e per directurs da scola importa la salarisaziun minimala 110 pertschient da la tariffa per il stgalim secundar I.

⁴ Las tariffas da la salarisaziun minimala correspundan al stadi da l'index naziunal dals pretschs da consum da 104.2 puncts (index da basa dal december 2005). La regenza fixescha la cumpensaziun da la chareschia tenor las disposiziuns da la lescha davart la relaziun da lavur da las collavuraturas e dals collavuratur dal chantun Grischun.

VII. Las personas cun la pussanza dals geniturs

Art. 67

Dretgs

- ¹ En il rom da questa lescha valan quellas personas sco personas cun la pussanza dals geniturs, las qualas han il dretg da tgira per l'uffant correspondent.
- ² Las personas cun la pussanza dals geniturs vegnan infurmas regularmain davart il cumportament e davart las prestaziuns da lur uffants. Ellas han il dretg da vegnir infurmas da personas d'instrucziun, d'istanzas da scola sco er da posts spezialisads davart datas e davart dumondas che concernan lur uffants.
- ³ Ultra da quai pon las personas cun la pussanza dals geniturs pretender che datas persunalas betg correctas vegnian rectificadas, che datas persunalas, che n'èn betg necessarias u ch'èn vegnidas elavuradas illegalmain, vegnian destruidas sco er che datas persunalas da lur uffants, ch'èn degnas da vegnir protegidas, vegnian bloccadas.
- ⁴ Durant l'onn da scola organisescha l'instituziun ch'è responsabla per la scola almain 2 dis da visita publics che duain dar – en spezial a las personas cun la pussanza dals geniturs – invista da la lavur en scola.

Art. 68

Obligaziuns

- ¹ Las personas cun la pussanza dals geniturs han l'emprima responsabladad per l'educaziun da lur uffants sco er l'emprima responsabladad che lur uffants frequentian regularmain l'instrucziun,

adempleschian l'obligaziun d'ir a scola e las incumbensas ch'èn colliadas cun quai.

² Las persunas cun la pussanza dals geniturs tgiran ina relaziun cooperativa cun las persunas d'instrucziun e cun las autoritads da scola. Ellas pon vegnir obligadas da cooperar tar conclus impurtants che pertutgan en moda individuala lur uffant e da sa participar a discurs preparatorics.

³ Las persunas cun la pussanza dals geniturs infurmeschan las persunas d'instrucziun davart il cumportament da lur uffants e davart eveniments en lur conturns, uschenavant che quai ha ina impurtanza per la scola.

VIII. Finanziaziun da las scolas

1. PRINCIP

Art. 69

Las instituziuns ch'èn responsablas per la scola surpiglian ils custs per la scola populara publica, uschenavant che la lescha na prevesa betg in auter surpigliader dals custs.

Surpigliada dals custs
1. tras las instituziuns ch'èn responsablas per la scola

Art. 70

Il chantun e las instituziuns ch'èn responsablas per la scola n'èn betg obligads da surpigliar ils custs da l'instrucziun privata e da scolas privatas.

2. tar scolas privatas e tar l'instrucziun privata

Art. 71

¹ La basa per graduar las contribuziuns dal chantun tenor la forza finanziaria da las vischnancas furman las suandantas procentualas:

- a) classa da forza   20 pertschient
    finanziala 1:

Forza finanziaria, cumpensaziun da la chareschia

- b) classe da forza finanziaria 2: 28 pertschient
- c) classe da forza finanziaria 3: 37 pertschient
- d) classe da forza finanziaria 4: 46 pertschient
- e) classe da forza finanziaria 5: 55 pertschient

² Las contribuziuns dal chantun correspundan a l'onn da basa 2009. La regenza fixescha la cumpensaziun da la chareschia tenor las disposiziuns da la lescha davart la relaziun da lavur da las collavuraturas e dals collavuratur dal chantun Grischun.

2. CONTRIBUZIUNS DAL CHANTUN E DA LAS INSTITUZIUNS CH'ÈN RESPONSABLAS PER LA SCOLA

Art. 72

Pauschala per la scola regulara

¹ Per mintga scolara e per mintga scolar da la scola populara publica paja il chantun ina pauschala annuala a las instituziuns ch'èn responsablas per la scola.

² Las tariffas da partenza per las pauschalas importan:

- a) per il stgalim da scolina e per il stgalim primar: fr. 5 646
- b) per il stgalim secundar I:
  - scola reala fr. 8 594
  - scola secundara fr. 8 094

³ Las tariffas da partenza ston vegnir multiplitgadas cun la procentuala da la classa da forza finanziaria da la vischnanca.

Art. 73

¹ Las instituziuns ch'èn responsablas per la scola survegnan ina pauschala annuala per scolara e per scolar, uschespert ch'ellas han installà las direcziuns da scola. La pauschala è colliada cun l'adempliment da premissas minimalas areguard l'engaschament, areguard la scolaziun ed areguard las obligaziuns tenor l'ordinaziun.

Pauschala per la direcziun da scola

² La pauschala per scolara e per scolar importa 300 francs.

³ Il chantun po promover la scolaziun e la furnaziun supplementara da directuras e da directurs da scola, e quai en spezial cun organisar curs e cun pajar contribuziuns unicas fin a maximalmain 5 000 francs per directura u per directur da scola.

Art. 74

¹ Instituziuns ch'èn responsablas per scolas en lieus periferics e cun main che 66 scolaras e scolars per lieu en il stgalim primar ed en il stgalim secundar I survegnan ina pauschala supplementara per scolara e per scolar per onn. Exceptads da quai èn scolaras e scolars da las classas da talent.

Pauschala supplementara
1. per scolas pitschnas

² Las tariffas da partenza da las pauschalas supplementaras per scolas pitschnas importan per las scolas dal stgalim primar a partir da 5 scolaras e scolars maximalmain 12 000 francs e dal stgalim secundar I a partir da 17 scolaras e scolars

maximalmain 3 000 francs per scolara e per
scolar. Ellas sa reduceschan, sch'il dumber da
scolaras e da scholars s'augmenta.

³ Las tariffas da partenza ston vegnir
multiplitgadas cun la procentuala da la classa da
forza finanziaria da la vischnanca.

Art. 75

¹ Instituziuns ch'èn responsablas per la scola e che han classas da talent survegnan per onn ina pauschala supplementara da 4 000 francs per mintga scolara e per mintga scolar che frequenta ina classa da talent.

2. per classas da talent

² La regenza po adattar questa contribuziun a la chareschia.

Art. 76

¹ Per purschidas supplementaras tenor il plan d'instrucziun da la scola secundara survegn la scola secundara da vallada per onn ina pauschala supplementara da 2 850 francs per mintga lecziun dal rom imputabla.

3. per scolas secundaras da vallada

² Sch'ina 3. classa vegn manada tenor las disposiziuns federalas per scolas da maturitad, survegn la scola secundara da vallada per onn ina pauschala supplementara dad 11 500 francs per scolara e per scolar che ha ses domicil en il Grischun.

³ La regenza po adattar las pauschalas supplementaras a la chareschia.

Art. 77

¹ Als custs da l'instituziun ch'è responsabla per la scola che resultan da la purschida da la pedagogia speziala en il sectur simpel sa participescha il chantun cun ina pauschala annuala per scolara e per scolar.

Pauschala da la pedagogia speziala en il sectur simpel

² La tariffa da partenza per scolara e per scolar importa 1 500 francs.

³ La tariffa da partenza sto vegnir multiplitgada cun la procentuala da la classa da forza finanziaria da la vischnanca.

Art. 78

Purschida da la pedagogia speziala en il sectur pretensius

¹ Il chantun surpiglia ils custs da la purschida da la pedagogia speziala en il sectur pretensius.

² La regenza po concluder che l'instituziun ch'è responsabla per la scola sa participeschia als custs da mintga scolara pertutgada e da mintga scolar pertutgà. La participaziun als custs na dastga betg surpassar 15 pertschient da la media dals custs annuals chantunals per scolara e per scolar.

³ La regenza po prevair che las persunas cun la pussanza dals geniturs sa participeschian finanzialmain a l'alimentaziun ed al pertgirar.

Art. 79

Domicil extrachantunal, instituziuns extrachantunals

La finanziaziun da prestaziuns per scolaras e per scolaras che han lur domicil en in auter chantun sco er da prestaziuns d'instituziuns staziunaras extrachantunals e d'instituziuns extrachantunals da la scolaziun speziala externa sa drizza tenor la cunvegna interchantunala davart las instituziuns socialas (CIIS) dals 13 da december 2002.

Art. 80

Contribuziuns 1. a la scolaziun speziala

¹ A la gestiun da las instituziuns da la scolaziun speziala paja il chantun contribuziuns. Quellas correspundan maximalmain als custs imputabels che na vegnan betg cuvrìds da terzas persunas, sin il pli però al deficit restant.

² Il pajament da contribuziuns dependa da l'adempliment da las incaricas da prestaziun.

³ En il cas singul po il chantun er pajar contribuziuns a persunas spezialisadas.

Art. 81

¹ A purschidas per scolaras e per scolars da lingua estra tenor l'artitgel 39 paja il chantun ina contribuziun da 15 francs per unitad d'instrucziun renconuschida e dada.

2. a purschidas per uffants da lingua estra

² Vischnancas, sin il territori da las qualas vegnan manads centers da recepziun e da transit per requirentas e per requirents d'asil sco er per fugitivas e per fugitivs, survegnan per tut ils stgalims da la scola populara contribuziuns en l'atezza da 35 francs per unitad d'instrucziun renconuschida e dada.

³ La regenza po adattar las contribuziuns a la chareschia.

Art. 82

Il chantun po surpigliar ils custs da scolaziun d'uffants che vegnan recepids transitoricamain e d'uffants da viagiantas e da viagiants. Ils detagls vegnan reglads dal departament en il cas singul.

3. per uffants da viagiantas e da viagiants e per uffants ch'èn recepids transitoricamain

Art. 83

¹ A las instituziuns ch'èn responsablas per la scola po la regenza pajar contribuziuns ad experiments da scola tenor l'artitgel 89.

4. ad experiments da scola ed al svilup da la scola

² Per sustegnair projects da svilup da scola surordinads po la regenza conceder a las instituziuns ch'èn responsablas per la scola participadas in augment da la pauschala da la

scola regulara da fin a 30 pertschient per scolara pertutgada e per scolar pertutgà tenor l'artitgel 72.

Art. 84

5. a la
furmaziun
supplementara
da las persunas
d'instrucziun

Il chantun paga contribuziuns als custs imputabels da la furmaziun supplementara obligatorica sco er al congedi da furmaziun supplementara tenor l'artitgel 64.

Art. 85

6. als custs da
transport

¹ Il chantun paga contribuziuns a las instituziuns ch'èn responsablas per la scola en la dimensiun dals custs da transport imputabels da transports da scolaras e scolars che vegnan fatgs en moda effizienta. En cas singuls po il departament augmentar las contribuziuns, sch'i resultan respargns per il chantun tras l'adattaziun da la structura da scola.

² Sch'i po vegnir pretendì d'ina scolara u d'in scolar da far la via da scola durant ina tscherta part da l'onn da scola, vegn resguardada en la calculaziun mo la part betg pretendibla.

³ Il custs da transport imputabels ston vegnir multiplitgads cun la procentuala da la classa da forza finanziaria da la vischnanca.

Art. 86

7. a structuradas
dal di

Las contribuziuns dal chantun, da las instituziuns ch'èn responsablas per la scola e da las persunas cun la pussanza dals geniturs per structuradas dal di supplementaras sa drizzan tenor la lescha davart la promoziun da la tgira d'uffants complementara a la famiglia en il chantun Grischun.

Art. 87

Il chantun Grischun paja contribuziuns da construcziun a las instituziuns da la scolaziun speziala analogamain a las disposiziuns en la lescha davart l'integraziun sociala e professiunala da persunas cun impediments (lescha d'integraziun da persunas cun impediments; LIPI) dal chantun Grischun.

Contribuziuns
da construcziun
per la scolaziun
speziala

Art. 88

¹ Il chantun paja ina pauschala supplementara da 500 francs per scolara e per scolar per emna als custs per metter a disposiziun purschidas adattadas per l'instrucziun en las linguas naziunales che na vegnan betg instruidas sco roms obligatorics.

Pauschala
supplementara
per l'instrucziun
da linguas
estras sin il
stgalim
secundar I

² La regenza po adattar la pauschala supplementara a la chareschia.

IX. Instanzas e surveglianza

1. INSTANZAS CHANTUNALAS

Art. 89

¹ La regenza surveglia la furmaziun e l'educaziun en la scola populara.

Regenza

² La regenza po permetter projects surordinads per il svilup da la scola sco er – en enclegientscha cun l'instituziun ch'è responsabla per la scola – experiments da scola durant in temp limità e per in territori restrenschi che divergeschan da las disposiziuns da questa lescha.

³ En il champ d'applicaziun da questa lescha concluda la regenza da far cunvegnas da dretg

administrativ, spezialmain cunvegnas davart la taxa da scola e cunvegnas davart la collavuraziun sco er davart la coordinaziun cun auters chantuns e cun l'exteriur, inclusiv lur finanziaziun.

⁴ En cas motivads po la regenza permetter excepziuns, sch'i resta garantì che las finamiras da furmaziun vegnan cuntanschidas.

Art. 90

Departament,
uffizi

¹ Il departament procura per l'execuziun da la lescha. El fixescha las cundiziuns da basa per il svilup general da la scola, per la garanzia da la qualitat da scola sco er per la gestiun e per l'organisaziun da las scolas.

² L'uffizi surveglia e promova ils fatgs da scola.

Art. 91

Inspecturat,
servetsch
psicologic da
scola ed
ulteriurs posts
spezialisads

¹ Per ademplir las incumbensas porscha l'uffizi servetschs spezials en las regiuns linguisticas. El maina l'inspecturat, il servetsch psicologic da scola ed ulteriurs posts spezialisads che adempleschan sco purschida da basa en spezial las suandantas incumbensas:

- a) surveglianza da las scolas popularas publicas e privatas sco er da l'instrucziun privata;
- b) execuziun e cussegliaziun en il sector da la pedagogia speziala e da l'integrasiun;
- c) controlla da la qualitat e garanzia da la qualitat en las singulas scolas popularas;
- d) elavuraziun da dumondas da scola generalas;
- e) cussegliaziun psicologica da scola, scleriment, far rapports e propostas;
- f) diagnostica, terapia ed evaluaziun en il sector da las mesiras da la pedagogia speziala sco er

d'auters posts spezialisads en il sector
d'uffants e da giuvenils;

g) cussegliaziun da persunas d'instrucziun, da
persunas cun la pussanza dals geniturs, da
direcziuns da scola e d'autoritads da scola.

² L'uffizi po surdar incumbensas a terzas persunas
u consultar talas.

³ Ils servetschs da l'inspecturat, dal servetsch
psicologic da scola e dals ulteriurs posts
spezialisads èn gratuits en il rom da la purschida
da basa. Per servetschs che surpassan la
purschida da basa pon vegnir pretendidas
contribuziuns als custs.

2. INSTANZAS COMMUNALAS

Art. 92

¹ Mintga instituziun ch'è responsabla per ina scola
elegia tenor sias prescripziuns in cussegl da scola
che consista d'almain trais commembras e
commembers.

Cussegl da
scola

² La gestiun e la surveglianza da la scola èn
chaussa dal cussegl da scola. El exequescha ils
relaschs ed ils conclus chantunals, nun ch'in auter
organ saja cumpetent per quai sin basa da la
legislaziun u da l'urden da scola. El represchenta
las scolas vers anora.

X. Giurisdicziun

Art. 93

Il departament è autorisà d'agir empè dal cussegl
da scola u empè da la direcziun da scola, e quai
sin donn e cust da las instituziuns ch'èn

Execuziun
d'uffizi

responsablas per la scola, sche quel u quella n'ademplescha betg sias obligaziuns tar l'execuziun da questa lescha.

Art. 94

Reducziun da las contribuziuns

Il departament ha il dretg da reducir las contribuziuns chantunalas ad ina instituziun ch'è responsabla per la scola u ad ina instituziun da la scolaziun speziala, sche quella n'ademplescha betg sias obligaziuns tenor questa lescha.

Art. 95

Via giudiziala

¹ Cunter disposiziuns d'istanzas communalas en fatgs da scola poi vegnir fatg recurs tar il cussegl da scola entaifer 10 dis.

² Cunter disposiziuns e cunter decisiuns dal cussegl da scola en fatgs da scola poi vegnir fatg recurs tar il departament entaifer 10 dis, nun che la lescha disponia insatge auter.

³ Cunter decisiuns d'assegnaziun negativas e cunter disposiziuns che concernan la nunpromozion respectivamain la promoziun poi vegnir fatg recurs tar l'uffizi entaifer 10 dis. L'uffizi po prevair ina procedura speziala per giuditgar ils recurs. Cunter decisiuns da l'uffizi poi vegnir fatg recurs tar la dretgira administrativa entaifer 10 dis.

⁴ Cunter disposiziuns da l'uffizi che concernan l'ordinaziun e l'aboliziun da mesiras da la pedagogia speziala en il sectur pretensius poi vegnir fatg recurs tar la dretgira administrativa entaifer 10 dis.

Art. 96

Disposiziun penala

Tgi che violescha sapientivamain l'artitgel 68 da questa lescha, vegn chastià da l'istanza cumpetenta da l'instituziun ch'è responsabla per la scola cun ina multa fin 5 000 francs.

XI. Disposiziuns finalas

Art. 97

La regenza relascha las disposiziuns executivas necessarias, en spezial concernent:

Execuziun
1. regenza

- a) la collavuraziun contractuala d'instituziuns ch'èn responsablas per la scola;
- b) l'entrada en scola e la fin dal temp da scola obligatoric;
- c) l'organisaziun e la direcziun da scolas;
- d) il manaschi da scola;
- e) la promoziun e la midada da stgalim;
- f) las mesiras da la pedagogia speziala;
- g) la promoziun da la sanadad e l'assicuranza;
- h) las premissas d'engaschament, las obligaziuns e la salarisaziun da las persunas d'instrucziun;
- i) la finanziaziun da las scolas;
- j) las istanzas e la surveglianza.

Art. 98

Il departament po relaschar directives, en spezial concernent:

2. departament

- a) plazzas da praticum;
- b) il cumenzament da l'onn da scola, il temp da scola e da vacanzas;
- c) ils fatgs d'absenza e la dispensaziun da l'instrucziun;
- d) classas da talent e scolas da talent;
- e) ils attestats e la promoziun;

- f) l'admissiun da personas d'instrucziun che n'han betg in diplom che correspunda al stgalim;
- g) contribuziuns als custs da transport;
- h) la finanziaziun d'instituziuns da la scolaziun speziala;
- i) la furmaziun supplementara da las personas d'instrucziun;
- j) purschidas per uffants da lingua estra;
- k) mesiras da la pedagogia speziala suenter ch'il temp da scola obligatoric è ademplì;
- l) program da spazi directiv per edifizis.

Art. 99

Mantegniment
dal possess
actual

Cun l'entrada en vigur da questa lescha vegn garantida a la persuna d'instrucziun en il cas singul l'import actual dal salari areguard in pensum cumplain.

Art. 100

Aboliziun dal
dretg vertent

¹ Cun l'entrada en vigur da questa lescha vegnan abolids ils suandants relaschs:

- a) lescha davart las scolinas dal chantun Grischun (lescha da scolina) dals 17 da matg 1992;
- b) lescha davart las scolas popularas dal chantun Grischun (lescha da scola) dals 26 da november 2000;
- c) lescha davart la promoziun da personas cun impediments (lescha d'impedids) dals 18 da favrer 1979.

² Sche relaschs vertents renvieschan a disposiziuns che vegnan abolidas tras questa

lescha, vegnan applitgadas las disposiziuns
correspondentas da questa lescha.

Art. 101

La lescha davart la promoziun da la tgira d'uffants
cumplementara a la famiglia en il chantun
Grischun dals 18 da matg 2003 vegn midada sco
suonda:

Midada dal
dretg vertent

Art. 2 marginala ed al. 2 lit. a

² Exclus dal champ d'applicaziun da questa lescha
èn:

Champ
d'applicaziun
1. en general

a) abolì

Art. 2a

¹ Sche las instituziuns ch'èn responsablas per la
scola mettan a disposiziun purschidas da pertgirar
en il rom da la legislaziun da scola, vegnan
applitgadas conform al senn las disposiziuns da
questa lescha, cun excepziun da l'artitgel 9 alinea
1 literas b, c, e e g.

2. structuras dal
di supplemen-
taras tenor la
legislaziun da
scola

² Las structuras dal di supplementaras han da
princip d'ademplier las medemas pretensiuns da
qualitad sco la tgira d'uffants complementara a la
famiglia.

³ Sch'i vegnan messas a disposiziun structuras dal
di supplementaras en il rom da la scola, poi –
resguardond las circumstanzas concretas – vegnir
divergià da las prescripziuns da la tgira d'uffants
cumplementara a la famiglia, sch'ina purschida
che ha ina qualitaduffizienta po vegnir garantida.

⁴ Las vischnancas accordeschan ina cun l'autra las
purschidas da tgira complementara a la famiglia e
cumplementara a la scola.

Contribuziuns da construcziun en il sectur da la scola populara	<p>Art. 102</p> <p>Contribuziuns ch'èn vegnidas garantidas cun vigur legala en connex cun projects da construcziun en il sectur da la scola populara vegnan pajadas tenor il dretg vertent, sch'ils rendaquints vegnan inoltrads entaifer 3 onns suenter l'entrada en vigur da questa lescha.</p>
Dretg transitoric	<p>Art. 103</p> <p>Proceduras ch'èn pendentas il mument che questa lescha entra en vigur vegnan manadas a fin tenor il dretg vegl.</p>
Referendum, entrada en vigur	<p>Art. 104</p> <p>¹ Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.</p> <p>² La regenza fixescha il termin da l'entrada en vigur da questa lescha.</p>